

Skup povodom 50. godišnjice speleoloških istraživanja Kanina

Kanin, planina u Julijskim alpama, granično područje Italije i Slovenije, s najvišim vrhom visokim 2587 m nad morem. Čehi II (-1533m), traverza Mala Boka - BC4 (-1319m), Črnelsko brezno (-1251m), Renetovo brezno (-1250m), Vandima (-1182m), Complesso Foran del Muss (-1140m), Abisso Led Zeppelin (-1030m), Complesso Col delle Erbe (-935m, 40km), Skalarjevo brezno (-911m), Brezno pod Velbom - Češka jama (-910m) i još mnoge duboke jame. Vrtiglavica duboka 643m, jama je s najdužom verikalom na svijetu. S talijanske strane granice speleolozi istražuju sustave i sanjaju o spajanju kompleksa od 65 kilometara dužine. Slovenska strana je za sad sa „vertikalnijim“ objektima, pet tisućica i najvećom vertikalom na svijetu. Uz potencijal Kanina od 1800 metara dubine ne treba naglašavati da se radi o regionalnoj speleološkoj meki koju pohode Slovenci, Talijanski, Francuski, Španjolski, Belgijski, Češki, Slovački, Poljski, Mađarski, Ukrajinski, Ruski i ostali speleolozi!

Skup povodom obljetnice 50 godina speleoloških istraživanja na području Kanina održan je u Ljubljani 1.3.2014. godine, u velikoj dvorani društvenog centra Ljubljana u Bežigradu. Skup daje prikaz istraživanja Slovenske strane Kanina u posljednjih 50 godina, od prvih istraživanja do danas. Organizator skupa je Društvo za raziskovanje jam Ljubljana a organizacijski odbor: Franci Gabrovšek (predsjednik), Jurij Kunaver, Mitja Prelovšek, Metod Di Batista, Marjan Juvan, Igor Košir, Franc Marušič-Lanko, Janez Modrijan, Jože Pirnat i Gregor Pintar. Sa predavanjima, nacrta jama i filmovima sudjelovala su i ostala društva, koja su istraživali jame na Kaninu.

Među 73 posjetitelja skupa nailazimo na Dalibora Paara, Anu Bakšič, Anju Žmegač i Mariju Ivandekić iz SO Velebit iz Zagreba. Andrija Rubinić i

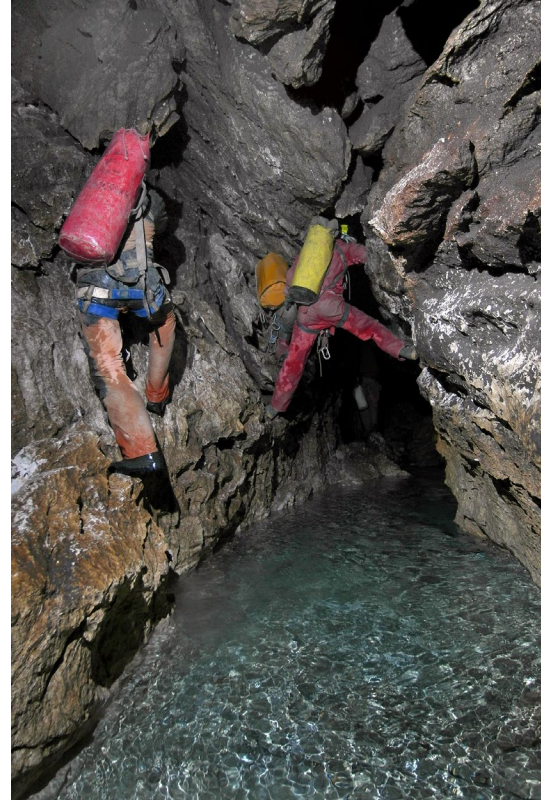
Foto: Dalibor Reš

moja malenkost (SU Estavela) stižu iz Kastva, a u Ljubljani nas dočekuje i Lovel Kukuljan (također SUE), tamošnji student. Skup je podijeljen prema tematskim cijelinama: 1. Povijesni pregled, istraživanja, 2. razvoj i rezultati kaninske speleologije od 1977. do

2013. i 3. geologija, geomorfologija i podzemne vode Kanina. Nakon predavanja slijedio je okrugli stol na temu 'Perspektive speleoloških istraživanja na Kaninskom gorju', iza kojeg je bio ručak i projekcija filmova vezanih uz speleološka istraživanja Kanina.

Kanin Foto: Mitja Prelovšek

Detalj iz Reneovog brezna Foto: Marin Glušević

U povijesnom pregledu istraživanja autori govore o prvim dolascima na Kanin, problematici organizacije istraživanja u šezdesetim godinama prošlog stoljeća, svjedoče o tadašnjoj tehnici i poteškoćama logistike. U drugom djelu daje se pregled najznačajnijih speleoloških objekata slovenske strane Kanina. Čehi II, Skalarjevo brezno (u čijim ranijim istraživanjima sudjeluju i članovi SD Istra, a kasnije i SO PDS Velebit op.a.). U izlaganju o Vrtiglavici, jami s najvećom vertikalom na svijetu kasnije se u raspravi spominje i jama Velebita s najvećom podzemnom vertikalom na svijetu. Črnelsko brezno istraživano je od strane talijanskih speleologa, a poznato je i po velikoj akciji spašavanja 1990. Zbog nemogućnosti dolaska Roberta Antonia iz Italije, zaljubljenika u Kanin i voditelja istraživanja Črnelskog brezna, predavanje je održao Gregor Pintar. Slijedi Brezno pod

žičnicu, Hudi vršič, Vandima, Brezno pod Velbom i Renetovo brezno s prikazom tijeka istraživanja i perspektivama. Treći blok posvećen je geologiji, geomorfologiji i hidrologiji Kanina.

Na okruglom stolu raspravlja se o speleološkim bivcima, načinu istraživanja, sigurnosti i spašavanju i naravno daljnjim perspektivama. Nakon ukusnog graha, slijedi blok speleološkog filma u kojemu gledamo spust u Vrtiglavicu, Renetovo brezno i ostale zanimljivosti podzemlja Kanina. Ne preostaje nam drugo nego pridružiti se u istraživanjima i poželjati još mnogo dobrih terena.

Dalibor Reš

Speleološka udruga Estavela
Kastav

Detalj iz Reneovog brezna Foto: Marin Glušević

Osvrt na članak „Biospeleološka istraživanja na ekspediciji Lukina jama – sifon 2013“

U navedenom članku koji je objavljen u časopisu *Subterranea Croatica* (broj 16, godina 2014.), spomenuta je vrsta *Keratella quadrata* iz skupine kolnjaka (Rotifera) kao slučajni, stigoksenski nalaz iz sifona Lukine jame. Dodatnom analizom uzoraka vode i sedimenta prikupljenih tijekom ekspedicije utvrđeno je da je došlo do kontaminacije dijela uzoraka iz Lukine jame s površinskim uzorcima. Kontaminacija se dogodila prilikom prosijavanja uzorka preko sita veličine pora 36 μm koje nije bilo dobro isprano, a korišteno je za prosijavanje površinskih uzoraka. Stoga, vrsta *K. quadrata* ne smije se voditi kao nalaz iz Lukine jame jer ne obitava u podzemnim vodama ni kao slučajan nalaz.

Tvrtko Dražina
Hrvatsko biospeleološko društvo
Zagreb